

Η ΝΗΣΟΣ ΚΥΠΡΟΣ.

Ἡ Κύπρος, νῆσος χρίεσσα καὶ μία τῶν μεγαλειτέρων τῆς Μεσογείου, ἴση σχεδὸν τῷ μέγεθος καὶ ἄλλοτε τὸν πληθυσμὸν πρὸς τὴν Κρήτην, κεῖται εἰς μικρὰν ἀπόστασιν τῶν παραλίων τῆς τε Συρίας καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Μῆκος αὐτῆς ἐστὶν 140 μιλίων ἀπὸ τοῦ ἄκρου Ἀγίου Ἀνδρέου πρὸς τὰ βορειοανατολικά, — ἀνατολικὸν μῆκος 34, 41, μέχρι τοῦ ἄκρου Ἀγίου Ἐπιφανίου, τοῦ ἀρχαίου Ἀκάμαντος, πρὸς δυσμὰς, δὲ 32, 18'. Μέγιστον αὐτῆς πλάτος 50 περίπου μίλια, βαθμηδὸν ἐλαττούμενον πρὸς ἀνατολὰς, μέχρι τῶν 5 μιλίων. Τὸ ἄκρον Ζεφύριον τῆς Κιλικίας ἀπέχει τῆς νήσου μόλις 42 μίλια, ἡ δὲ Λαοδίκεια ἐπὶ τῆς Συρίας μόλις 65. Σειρὰ ὀρέων διασταυρόνει τὴν Κύπρον κλίνουσα μᾶλλον πρὸς βορρᾶν ἐφ' ὅλου αὐτῆς τοῦ μήκους καὶ ἀφίνουσα τὰς πεδιάδας πρὸς νότον τῆς ὀρεινῆς σειρᾶς. Τὰ ὄρη ταῦτα καλούμενα Ὀλύμπια ὑπὸ τῶν ἀρχαίων (Οὐράνια), κατὰ τὰς θέσεις αὐτῶν σήμερον ἀνομάζονται διαφόρως. Τούτων τὰ ὑψηλότερά εἰσιν ὁ Θράδος 24 μίλια ἀπέχον τῆς πόλεως Λεμεσοῦ, ὕψους 7,000 ποδῶν, τὸ ὄρος Σταυρὸς, ἀπέχον 18 μίλια πρὸς βορρᾶν τῆς Λάρνακος, ἐφ' οὗ καὶ ἐκκλησία ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τῆς ἀγίας Ἐλένης, μητρὸς Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου καὶ τὸ ὄρος Ἀνεμοδοῦρι, 5 μίλια μακρὰν τῆς πόλεως Κερίνης παρὰ τὴν βόρειον παραλίαν, μετὰ μονῆς καὶ παλαιῷ ἐπ' αὐτοῦ φρουρίου, ἐξ οὗ καὶ λαμπρὰ ἀποβίς. Ἡ μᾶλλον ἐκτεταμένη τῆς νήσου πεδιάς, Μεσσαρία, κεῖται πρὸς τὰ βορειοανατολικά τῆς νήσου, ἀρδευομένη ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Πεδαίου, ξηρανομένου ὡς καὶ τὰ λοιπὰ τῆς νήσου ποτάμια κατὰ τὸ θέρος.

Ὁ Στράβων ἀπριθμεῖ τὰς πόλεις τῆς Κύπρου ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ὧδε πῶς. Ἐπὶ τῆς βορείας παραλίας πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἀκάμαντος ἔκειτο ἡ Ἀρσινόη, καὶ Σόλοι εὐλίμενοι, θεμελιωθεῖσαι ὑπὸ Φαλήρου καὶ Ἀκάμαντος τῶν Ἀθηναίων. Λεμενεῖα, πόλις μεσόγειος· εἴτα πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ἄκρου Κρομμύου, ἡ Λάπαθος, κτισθεῖσα ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, αἱ Ἀγίδος, Ἀφροδίσιον καὶ Καρπασία. Πρὸς ἀνατολὰς τῆς τελευταίας ἦτο τὸ ὄρος καὶ ἄκρον Ὀλύμπιος μετὰ τῆς Ἀφροδίτης, οὗτινος ἡ εἴσοδος ἦτο ἀπηγορευμένη εἰς τὰς γυναῖκας. Ἀπέναντι τοῦ ἄκρου κεῖνται δύο νησίδαι, Κλεῖδες καλούμεναι (Στράβ. 682. Ἡρόδ. Ε', 108). Ἐνταῦθεν πρὸς νότον ἀπαντῶμεν τὴν Σαλαμίνα εἰς τὸ στόμιον τοῦ Πεδαίου, μίαν τῶν πρωτίστων πό-

λεων τῆς νήσου κτισθεῖσαν, ὡς λέγεται, ὑπὸ τοῦ Τεύκρου, μεταναστεύσαντος ἐκ Σαλαμῖνος. Ἐτι νοτιώτερον ἔκειτο ἄλλη πόλις, ἡ Ἀρσινόη, εὐλίμενος, παρὰ τὸ ἄκρον Πηδάλιον, ὑψηλὸν ἀκρόχωρον καλούμενον, Τραπεζίον Ἀφροδίτης. Πρὸς δυσμὰς τοῦ Πηδάλιου ἦτο λιμὴν κλειόμενος δι' ἀλύσεως. Τὸ Κίτιον ἦτο μεγαλόπολις ἄλλοτε καὶ πατρίς Ζήκωνος τοῦ Στωϊκοῦ. Ἀπὸ τοῦ Κιτίου μέχρι τῆς Βηρυτοῦ τῆς Συρίας ἡ ἀπόστασις εἶναι 1500 σταδίων. Πρὸς δυσμὰς τοῦ Κιτίου ἦτο ἡ Ἀμαθος, ἡ Παλαία, καὶ ἕτερον ὄρος καλούμενον Ὀλύμπιος. Πλέοντες πέραν τοῦ ἄκρου Κούρια ἀπαντῶμεν τὴν πόλιν Κούριον, εὐλίμενον, κτισθεῖσαν ὑπὸ τῶν Ἀργείων. Ἐνταῦθα ἡ παραλία στρέφεται πρὸς τὰ βορειοδυτικά καὶ τὴν νήσον Ῥόδον ἔχουσα ἄλλοτε τὰς πόλεις Τρήτην, Βοδς—οὐράν, καὶ Παλαιὰν Πάφον· εἴτα, τὸ ἀκρωτήριον Ζεφύριον, καὶ κατόπιν ἄλλην πόλιν ὁμώνυμον τὴν Ἀρσινόην, μετὰ λιμένος, τεμένους καὶ ἱεροῦ ἄλλους, ἐτι δὲ καὶ τὴν Νέαν Πάφον κτισθεῖσαν ὑπὸ Ἀγαπήνορος, 60 δὲ στάδια ἀπέχουσαν τῆς Παλαιᾶς Πάφου.

Αἱ πλεῖσται τῶν προειρημένων πόλεων καὶ ἄλλαι μὴ ἀριθμηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Στράβωνος πρὸ πολλοῦ ἐξηφανίσθησαν. Αἱ σημεριναὶ τῆς Κύπρου πόλεις εἰσὶν Α'. Ἡ Λευκωσία, κοινῶς λεγομένη Νικωσία, πρωτεύουσα τῆς νήσου, καὶ διαμονὴ μέχρι τῆς χθὲς τοῦ ὀθωμανοῦ διοικητοῦ, παρὰ τὴν θέσιν ἄλλης ἀρχαίας πόλεως Λευκότρας. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς σύγκειται ἐκ 15,000 περίπου ψυχῶν, κεῖται δὲ ἐν μέσῳ τῆς νήσου ἐπὶ πεδιάδος ἐχούσης κύκλωθεν ὄρη. Ἡ Λευκωσία κατεχεῖτο ὑπὸ τῶν βασιλέων τῆς Κύπρου τῆς δυναστείας τῶν Λυσινιάνων, καὶ εἶχε τότε πολὺ μεγαλῆτερον πληθυσμὸν, μέχρις οὗ αἱ Ἐνετοὶ κατηδάρισαν μέρος αὐτῆς ὅπως ὀχυρώσῃσι τὸ ὑπόλοιπον· τὴν σήμερον ἔχει περιφέρειαν τριῶν μιλίων. Ἡ ἐκκλησία τῆς Ἀγίας Σοφίας, ὠραίας γοθικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, μετεβλήθη εἰς τουρκικὸν τέμενος, τὰ δὲ ἐν αὐτῇ σωζόμενα μνημεῖα τῶν Λυσινιάνων εὐρίσκονται δυσθῦμως ἡκρωτηριασμένα. Ἐπὶ τῆς πύλης τοῦ μεγάρου τοῦ διοικητοῦ φαίνεται εἰσέτι ὁ ἐνετικὸς λέων διακτερούμενος, καί τινες ἐκκλησαί. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Λευκωσίας εἶναι μητροπολίτης ὅλης τῆς νήσου. Β'. Ἡ ἀρχαία Ταμεσσὸς, τανῦν Φαμαγόστα ἢ Ἀμμόχωστος· ἄλλοτε περίβλεπτος διὰ τὰ ἐκ χαλκοῦ αὐτῆς μεταλλεῖα εἶναι πόλις ὀχυρωθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἐνετῶν, ἀλλὰ σήμερον σχεδὸν ἔρημος καὶ κατεστραμμένη. Γ'. Ἡ Λάρναξ, ἐπὶ τῆς

θέσεως τοῦ ἀρχαίου Κίτιου, ἐπὶ τῆς νοτίου παραλίας, εἶναι τὸ ἐμπορικώτερον μέρος τῆς νήσου, ἐνθα διατρίβουσιν οἱ πρῶτοι καὶ ἔμποροι. Ὁ λιμὴν τῆς Λάρνακος εἶναι παρὰ τὰς Ἀλικιάς, ἐν καὶ ἡμισυ μίλιον ἀπέχων τῆς πόλεως. Ἕλλην ἐπίσκοπος διαμένει ἐν Λάρνακι καὶ τινες ἱερεῖς Ῥωμαῖοι καθολικοί. Αἱ οἰκίαι εἰσὶν αἱ πλεῖσται πηλόκτιστοι καὶ μονόροφοι, ἐνεκα τῶν περιοδικῶν σεισμῶν· τὸ ἐσωτερικὸν αὐτῶν ὅμως εἶναι ἀναπαυτικώτατον, καὶ σχεδὸν ἅπασαι ἔχουσι κήπον ἢ ἀνθῶνα. Δ'. Ἡ Λεμεσός, παρὰ τὴν ἀρχαίαν Ἀμαθὺν· ἡ περίχωρος παράγει οἶνον καὶ ἄλλα ὀπωροφόρα δένδρα· τὰ ξυλοκέρατα εἰσὶν ἄρθονα, φορτία δὲ τούτων πέμπονται εἰς Ῥωσσίαν. Ε'. Ἡ Πάφος καὶ ἡ Νέα Πάφος, περὶ τῆς ἡδὴ ἐγένετο μνεῖα, ἔλκουσα τὸ ὄνομα ἐκ τῶν παφλαζόντων ἄλλοτε ὑδάτων παρ' αὐτήν. Ἀπέχει ἡ μία τῆς ἄλλης ἐξήκοντα στάδια κατὰ τὸν Στράβωνα, ἢ 11 μίλια κατ' ἄλλον περιηγητὴν, τὸν Πευτίγγερρον. Ἰχνη τῆς ἀρχαίας Πάφου σήμερον ἐλλείπουσιν ἀνασκαφαὶ ἐγένοντο ἐσχάτος ὑπὸ τινῶν Ἀμερικανῶν, ἀδεία τῆς ὀθωμανικῆς κυβερνήσεως, καὶ πάμπολλα ἀγάλματα, ἐπιγραφαί, κιονόκρανα, σαρκοφάγοι καὶ στήλαι ἐστάλησαν εἰς Ἀμερικὴν. Ὁ Ὅμηρος ἐν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ ἀναφέρει τὴν Πάφον ὡς προσφιλεῖ διαμονὴν τῆς Ἀφροδίτης, ἧς ὁ ναὸς ὑπῆρξε περίθλεπτος. Ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Στράβωνος ἡ ἀρχαία Πάφος ὑπῆρχε, καὶ ἐν αὐτῇ ἐτελεῖτο μεγάλη ἐορτὴ ἅπασι τοῦ ἔτους, καθ' ἣν προσήρχοντο εὐλαβῶς οἱ κάτοικοι τῆς Νέας Πάφου. Κατεστράφη αὕτη ὑπὸ σεισμοῦ ἐπὶ τῆς βασιλείας Αὐγούστου Καίσαρος, ἀλλὰ ταχέως ἀνεκτίσθη. Ὁ ἄγιος Παῦλος ὡς μνησθάνομεν, ἐκ τῶν Πράξεων (κεφ. ΙΓ'), ἐπισκέψατο τὴν Πάφον καὶ ἐδίδασκε τὸν χριστιανισμόν τῷ ὑποδιοικητῇ Ῥωμαίῳ Σεργίῳ Παύλῳ. Ὁ λιμὴν αὐτῆς ἐστὶ προσιτὸς μόνον ἐν χειρὶ γαλήνης.

Τὰ προϊόντα τῆς ἐξαγωγῆς εἰσὶ, βάμβαξ οἶνος ἀρίστης ποιότητος, ἄλας, σίτος, μήλων, τερεβίνθη, μέταξα, ξηραὶ ὀπώραι καὶ ξυλοκέρατα (χαρούπια). Τὸ πλεῖστον τῆς νήσου μέρος εἶναι ἀκαλλιέργητον οὐχὶ ἐξ αἰτίας τῶν κατοίκων ὅσον ἐκ τῆς κακῆς διοικήσεως, καλύπτεται δὲ ὑπὸ θάμνων, θύμου καὶ ἄλλων ἀρωματικῶν ποτῶν. Ὑπάρχουσιν ὡσαύτως λατομίαι, ἄσβεστος, ἐρυθρὸς ἱσπικ, ἀγάθη, λίθος, φελλοπαθος, καὶ ὑπογενῆ κρύσταλλα.

Ἡ Κύπρος ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν ἀποικία Φοινίκων. Προϊόντος τοῦ χρόνου αἰθίοπες δοῦλοι εἰσέχθησαν εἰς τὴν νῆσον καὶ μετὰ ταῦτα ἑλληνικαὶ ἀποικίαι ἐγένοντο εἰς τὰ παράλια. Ἡ Κύπρος κατὰ τὸν Στράβωνα διηρεῖτο εἰς ἐννέα τμήματα ὧν ἕκαστον ἐκυβερ-

νῆτο ὑπὸ τυράννου, οὗτοι δὲ διῆγον ὅτε μὲν πολέμοῦντες ὁ εἷς κατὰ τοῦ ἄλλου, ὅτε δὲ συμμαχοῦντες μετὰ τῶν γειτόνων Ἀσιανῶν καὶ Ἑλλήνων. Ἀμασις ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου, εἰσέβαλεν εἰς Κύπρον καὶ ἐκυβίευσεν τὸ Κίτιον, ὕστερον δὲ ἡ νῆσος ὑπετάχθη εἰς τοὺς Πέρσας (Ἡρόδ. Ε' 108), καὶ κατόπιν ὑπετάχθη ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου, ὅτε μετὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ ἔλαχεν εἰς τὴν μερίδα τοῦ Πτολεμαίου, υἱοῦ τοῦ Λάγου. Ὁ τελευταῖος τῶν Λαγιδέων, ἀδελφὸς Πτολεμαίου τοῦ Αὐλητοῦ, βασιλεὺς Αἰγύπτου, ὑπέπεσεν εἰς τὴν δυσμένειαν τοῦ Κλωδίου Πουλέχρου, ὅστις συλληφθεὶς ὑπὸ πειρατῶν Κιλικίων, ῥητήσατο τὰ λύτρα αὐτοῦ παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Κύπρου. Ὁ βασιλεὺς ἐπεμψεν αὐτῷ χρήματα, ἀλλ' οὐχὶ ἱκανὰ πρὸς ἐξαγορὰν αὐτοῦ. Ἐν τούτοις ὁ Κλωδῖος ἀναλαβὼν τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ δι' ἄλλου μέσου, γενόμενος δὲ δήμαρχος ἐξέδοτο ψήφισμα, δι' οὗ ἡ Κύπρος ἐκηρύσσεται Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία (Στραβ. 684). Κατὰ συνέπειαν ὁ Μ. Κάτων ἐπέμψθη πρὸς κατάκτησιν αὐτῆς, ὁ δὲ βασιλεὺς μαθὼν τὸν σκοπὸν τοῦ ἡγετοκτόνησε πρὶν ἢ ἔλθῃ ὁ Κάτων, ὅστις ἀρπικόμενος παρέλαβε τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς Ῥώμην.

Μετὰ τὴν διαίρεσιν τῆς αὐτοκρατορίας ἡ νῆσος περιήλθεν εἰς χεῖρας τῶν Βυζαντινῶν, μετὰ δὲ ἄλλεπαλλήλους μεταβολὰς κατέστη ἡγεμονία ὑπὸ τινος τῶν Κομνηνῶν. Ὁ Ἀγγλος Ριχάρδος (Λεοντόθυμος) ἐκυβίευσεν αὐτὴν ἐν ἔτει 1191, πωλήσας αὐτὴν ὕστερον εἰς τοὺς ἱππότες τῆς Ἱερουσαλήμ, ἀλλ' ἐπαναστατήσαντος τοῦ λαοῦ κατ' αὐτῶν, ἀνέλαθεν ἐκ νέου τὴν βασιλείαν καὶ παρέδωκεν αὐτὴν ἀκολούθως τῷ Γύγι Λυσινιάνῃ, ἐκπτώτῳ βασιλεῖ τῆς Ἱερουσαλήμ ἐν ἔτει 1192 μ. Χ. Οἱ ὅροι τῆς μεταβιβάσεως ταύτης σώζονται ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς Ῥώμης καὶ Φλωρεντίας. Οἱ Λυσινιάναι ἐκυβέρνησαν τὴν νῆσον ἐπὶ τρεῖς ὁλοκλήρους αἰῶνας, ἀποτελέσαντας τὴν εὐτυχαστέραν τῆς Κύπρου ἐποχὴν. Ἰωάννης ὁ Γ' βασιλεὺς τῆς Κύπρου, ἀποθνήσκων τῷ 1458 κατέλιπε τὸν θρόνον Καρλόττῃ τῇ νομίμῃ αὐτοῦ θυγατρὶ, ἣτις ἐνυμφεύθη ὕστερον τὸν ἐξάδελφον αὐτῆς Λουδοβίκον κόμητα τῆς Γενεύης, δευτερότοκον υἱὸν τοῦ δουκὸς τῆς Σαβοΐας, καὶ Ἀννης Λυσινιάνῃ τῆς Κύπρου. Ἡ τελευτὴ τῆς στέφews αὐτῆς ἐγένετο ἐν Λευκωσίᾳ τῷ 1460, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ κατεδιώχθη ὑπὸ τοῦ φυσικοῦ καὶ τῆς ἀδελφοῦ Ἰακώβου, ὃν ἐβοήθουν μεθωτοὶ αἰγύπτιοι στρατοί. Ὁ Ἰακώβος ἐνυμφεύθη τὴν Λίκατρίνῃν Κορνάρῃ, θυγατέρα πλουσιωτάτου ἐνεαυτοῦ ἐμπόρου, λαβὼν προῖκα 100,000 χρυτῶν δουκάτων, ἀρῶν ἢ ἐνετικὴν γερουσίαν υἱοθέτησε τὴν Κορ-

νάρη θυγατέρα τοῦ ἁγίου Μάρκου, τελευτήσας τοῦ γάμου τῷ 1471. Τῷ 1473, ἀποθανόντος τοῦ Ἰακώβου ἡ σύζυγος αὐτοῦ ἐγέννησεν υἱόν, οὗτινος ἡ ἐνετική δημοκρατία ἀνέλαβε τὴν κηδεμονίαν, καὶ στρατὸς ἐπέμψθη ὅπως φρουρήσῃ τὰς πόλεις τῆς νήσου· ἀλλὰ τοῦ νηπίου ἀποθανόντος ἡ γερουσία ἔπεισε τὴν Αἰκατερίνην τῷ 1489 νὰ παραιτηθῇ τοῦ θρόνου ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας, ὅτε μετέβη εἰς Ἀσολον παρὰ τὴν πόλιν Τρεβίζο, ὅπου καὶ ἐτελεύτησεν. Ἐν τούτοις ἡ Καρλόττη Λυσινιάνη ἀπεχώρησεν εἰς Ῥώμην, ὅπου ἐτελεύτησεν, ἀφοῦ παρεχώρησε τὰ δικαιώματα αὐτῆς τῷ Καρόλῳ δουκὶ Σαβοΐας, συνεπεία δὲ τούτου οἱ βασιλεῖς τῆς δυναστείας ταύτης οἰκισποιοῦνται τὸν τίτλον «Βασιλέως Κύπρου καὶ Ἱερουσαλὴμ» μέχρι τῆς σήμερον.

Οἱ Ἐνετοὶ κατέλαβον τὴν Κύπρον μέχρι τοῦ 1570 ὅτε Σελίμ ὁ Β' ἐκστρατεύσας ἐκυρίευσεν τὴν νήσον. Οἱ Τούρκοι κατέλαβον αὐτὴν ἐξ ἐφόδου φονεύσαντες 20,000 τῶν κατοίκων. Μετὰ ταῦτα ἐπολιόρκησαν τὴν Ταμασσὸν (Ἀμμόχωστον), ἔνθα ὁ διοικητὴς αὐτῆς Μ. Βραγαδίνος ἡμύνατο γενναίως ἐπὶ ἓν ἐξάμηνον, ἀναγκασθεὶς τῷ 1571 νὰ συνθηκολογήσῃ μετὰ τῶν Τούρκων ἐπὶ τῷ ὅρῳ τῆς ἀσφαλείας τῶν Ἐνετῶν ἀναχωρήσεως εἰς τὰ ἴδια. Ὁ Μουσταφᾶ πασσᾶς ὑπέγραψε τὴν συνθηκολογίαν, ἀλλ' ὅτε ὁ Βραγαδίνος ἐπαρυσιάσθη μετὰ τοῦ ἐπιτελείου αὐτοῦ ὅπως παραδώσῃ τὰς κλεῖς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Μουσταφᾶ πασσᾶ, συλληφθέντες κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ ἀπεκεφαλίσθησαν ἐκτὸς τοῦ Βραγαδίνου, ὃν μετὰ τινὰς ἡμέρας διέταξε νὰ ἐκδάρωσιν εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Φαμυγούτης (Ταμασσού), ὅτε ὁ δῆμιος ἐνώπιον τοῦ πασσᾶ ἐξετέλεσε τὴν διαταγὴν, ἐκδεύρας αὐτὸν ζῶντα. Ὁ Βραγαδίνος ἐξέπνευσεν ἐν μέσῳ τῶν βασάνων μετὰ μεγίστης καρτερίας. Τὸ δῆγμα αὐτοῦ γεμισθὲν κατόπιν μὲ ἄχυρον ἐκρεμάσθη εἰς τὴν κεραίαν τῆς ναυαρχίδος, δι' ἧς ὁ Μουσταφᾶ πασσᾶς μετέβη εἰς Κωνσταντινὴν. Ἡ ἐνετικὴ γερουσία ἀνήγειρε μνημεῖον τῷ Βραγαδίνῳ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν ἁγίων Ἰωάννου καὶ Παύλου οἱ δὲ συγγενεῖς αὐτοῦ ἐξηγόρασαν διὰ χρημάτων τὸ δῆγμα αὐτοῦ, θέσαντες αὐτὸ ἐντὸς τοῦ μνημείου. Ἐκτοτε οἱ Τούρκοι ἐκράτησαν τῆς νήσου, καὶ ἐξαιρουμένης μιᾶς ἐπαναστάσεως γενομένης τῷ 1764, οἱ κάτοικοι ὑπέκυψαν εἰς τὴν τουρκικὴν κυριαρχίαν μέχρι τῆς ἀγγλικῆς κατοχῆς περὶ τὰ τέλη τοῦ ἰουλίου 1878.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς νήσου δὲν ὑπερβαίνει σήμερον τὰς 145,000 ὧν τὰ τρία τέταρτα καὶ ἐπέκεινα εἰσι Χριστιανοὶ καὶ πράγματι ἑλληνικῆς καταγωγῆς, οἱ δὲ λοιποὶ Ἰουδαῖοι, Ἀρμένιοι, Εὐρωπαῖοι καὶ Τούρκοι.

P. II.

ΜΙΑ ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ

ΤΟΥ ΒΙΚΤΟΡΟΣ ΟΥΓΩ.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς Παγκοσμίου Ἐκθέσεως τῶν Παρισίων οἱ πανταχόθεν σοφοὶ καὶ συγγραφεῖς συνέστησαν φιλολογικὸν συνέδριον, ὅπως ἐξασφαλίσωσι τὰ δικαιώματα τῆς διανοητικῆς ιδιοκτησίας. Τοῦ συνεδρίου τούτου πρόεδρος ἀνεκρύχθη ὁ Βίκτωρ Οὐγὼ, ὅστις ἐνεκαίνιασεν αὐτὸ κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ συνεδρίαν τῇ 7/19 ἰουνίου διὰ τοῦ ἐπομένου θαυμασίου λόγου, διακοπέντος σχεδὸν καθ' ἑκάστην αὐτοῦ φράσιν δι' ἐνθουσιωδῶν χειροκροτήσεων.

Κύριοι.

Ὅ,τι τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἀξιωματικότητος τούτου ἔτους ἀποτελεῖ ἐστὶν ὅτι ἡγεμονικῶς, ὑπεράνω τῶν θρύλων καὶ τῶν κρυφῶν, μεγαλοπρεπῆ ἐπιβάλλον ἐχειρίαν εἰς τὰς ἐκπεληγμένας ἐχθροπραξίας τὸν λόγον δίδωσιν εἰς τὸν πολιτισμόν. Εἴπω: ἂν τις περὶ αὐτοῦ: Ἔτος ἐστὶν ὑπακουόμενον. Ὅ,τι νὰ πράξῃ ἠθέλησεν, ἔπραξεν. Ἀντὶ τῆς ἀρχαίας ἡμερησίας διατάξεως τοῦ πολέμου, νέαν ἀντικαθίστησι, τὴν πρόδον. Κατισχύει τῶν ἀντιστάσεων. Μυκδῶνται αἱ ἀπειλαί, ἀλλ' ὑπομειδῇ ἡ τῶν λαῶν ἑνωσις. Τὸ ἔργον τοῦ ἔτους 1878 ἀκατάστρεπτον ἔσται καὶ πλῆρες. Οὐδὲν ὅ,τι προσωρινόν· ἐν πᾶσι τοῖς γινόμενοις αἰσθάνεσθαι οὐκ οἶδ' ὅτι τὸ ὀριστικόν. Τὸ περίδοξον τοῦτο ἔτος ἀνακηρύσσει διὰ τῆς Ἐκθέσεως τῶν Παρισίων τὴν συσπονδίαν τῶν βιομηχανιῶν, διὰ τῆς ἑκατονταετηρίδος τοῦ Βολταίρου τὴν συσπονδίαν τῶν φιλοσοφῶν, διὰ τοῦ ἐνταῦθα συνελθόντος συνεδρίου τὴν συσπονδίαν τῶν γραμμάτων· εὐρύνει σύνδεσμον τῆς ἐργασίας ὑπὸ πάντας αὐτῆς τοὺς τύπους, σεπτὸν οἰκοδόμημα τῆς ἀνθρωπίνης ἀδελφότητος, βάσιν μὲν ἔχον τοὺς χωρικοὺς καὶ τοὺς ἐργάτας, ἀέτωμα δὲ τὰς διανοίας.

Ἡ βιομηχανία τὸ χρήσιμον ἐπιζητεῖ, ἡ φιλοσοφία τὸ ἀληθές, ἡ φιλολογία τὸ καλόν. Τὸ χρήσιμον, τὸ ἀληθές, τὸ καλόν, ταῦτα ὁ τριπλοῦς σκοπὸς πάσης τῆς ἀνθρωπίνης πειραθείας, καὶ ὁ θρίαμβος τῆς ὑψίστης ταύτης προσπάθειας ἐστὶ, κύριοι, ὁ πολιτισμὸς παρὰ τοῖς λαοῖς καὶ ἡ εἰρήνη παρὰ τοῖς ἀνθρώποις.

Τὸν θρίαμβον τοῦτον καταδείζοντες προσεδράματε ἐνταῦθα πάντοθεν τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου. Ὑμεῖς